

MODIFICAREA CODULUI SILVIC – IMPACT

Contextul

WWF-România, organizație non-guvernamentală de conservare a naturii, derulează de peste zece ani proiecte în domeniul forestier pentru promovarea unui management responsabil al pădurilor.

Încă din 2012, WWF s-a implicat activ în proiectul de modificare a Codului Silvic, pentru a se asigura că acesta va răspunde priorităților legate de conservarea biodiversității și bunăstarea comunităților locale.

Primele propuneri discutate în Parlament într-un spirit de netransparență totală au propus măsuri care ar fi deschis calea tăierilor masive și ar fi răspuns doar cererii de pe piață, nu și principiilor de dezvoltare durabilă. Măsurile au putut fi eliminate din lege numai cu ajutorul miilor de susținători WWF care au ales să se implice personal în rezolvarea problemei, în urma unei campanii derulate de organizație în perioada 2012-2013.

Între 2011 și 2015, echipa de specialiști WWF-România a susținut în Parlamentul României mai mult de patru intervenții asupra legii, a organizat peste zece consultări publice, a participat în cadrul grupurilor de lucru la nivel local și național și a convocat societatea civilă și autoritățile la dezbateri privind amenajamentele propuse.

În urma campaniei de informare derulate, subiectul „codul silvic” a înregistrat o acoperire media ascendentă, de la doar câteva preluări în 2011-2012, la solicitări săptămânale în 2013-2014.

Din fericire, propunerile inițiale au fost respinse definitiv și elaborarea Noului Cod Silvic a generat o serie de discuții și consultări publice, menite să găsească o soluție acceptată de toți factorii interesați. În urma acestor consultări publice, **propunerile susținute de WWF-România au fost incluse în proiectul de modificare a Codului silvic începând cu anul 2013 și se regăsesc în forma votată de Camera Deputaților în februarie 2015.**

Legendă:

Priorizare (sub raportul comunicării):

	Interes regional
	Interes național

Amendamentele aprobate în Codul Silvic inițiate și susținute de WWF-România

TITLUL I: Dispoziții generale. Art. 5, lit. (m)

Principiile care stau la baza gestionării durabile a pădurilor sunt completate cu: **„atenuarea consecințelor produse de schimbările climatice asupra pădurilor, precum și adaptarea pădurilor la schimbările climatice”**.

Notă: Transpunerea principiilor la care România a aderat prin semnarea tratatelor la nivel internațional. Se impune astfel actualizarea Normelor Tehnice Silvice unde vor fi prevăzute măsuri concrete adecvate (e.g. scheme și compoziții de împădurire, lucrări silvotehnice de îngrijire și conducere a arboretelor, tratamente de regenerare a pădurilor).

Titlu II. Administrarea fondului forestier național. Art. 11, alin. (7), lit. (e); Art. 15, alin. (5), lit. (c)

Categoriile de venituri pe care le vor înregistra Ocoalele Silvice se completează cu: **„contravaloarea serviciilor ecosistemelor forestiere asigurate prin menținerea funcțiilor de protecție a pădurilor, care se suportă de către beneficiarii direcți sau indirecti ai serviciilor ecosistemelor forestiere, care se virează în fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică, metodologia de cuantificare a funcțiilor de protecție a pădurilor și procedura de decontare a acestora se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale care răspunde de silvicultura”**.....

„Beneficiari direcți ai serviciilor ecosistemelor forestiere - Persoanele care beneficiază nemijlocit de efectele de protecție pe care le generează ecosistemele forestiere; Beneficiari indirecti ai serviciilor ecosistemelor forestiere - Persoanele care beneficiază în mod indirect de efectele de protecție pe care le generează ecosistemele forestiere, prin întreruperea unui beneficiar direct” (Anexă – Definiții).

Notă: Se creează mecanismul legal pentru implementarea în România a „Plăților compensatorii pentru servicii de mediu” oferite de pădure (PES - Payment for Environmental Services). Astfel, se aduc noi soluții pentru finanțarea sectorului forestier. Suportarea contravalorii efectelor funcțiilor de protecție trebuie să ia în considerare și beneficiarii direcți sau indirecti ai serviciilor de mediu, mai ales dacă pe seama acestora se realizează profit (e.g. construcții hidroelectrice, păstrăvării, complexuri turistice, etc).

Prin aplicarea acestui sistem de plăți nu numai că se va face o reparație/ solidaritate (morală și economică) față de proprietarii de păduri, dar va conduce la maximizarea funcțiilor protective ale ec. forestiere, exercitându-se în același timp un control eficient asupra respectării restricțiilor.

În acest sens se creează cadrul legal pentru elaborarea metodologiei de cuantificare a funcțiilor de protecție a pădurilor și procedura de decontare a acestora.

TITLUL III: Gestionarea durabilă a pădurilor

CAPITOLUL I: Amenajarea pădurilor, Art. 25, alin. (3)

*„În vederea cuantificării volumului de lemn nerecoltat ca urmare a instituirii măsurilor de protecție, pentru pădurile încadrate în grupa I funcțională, pentru care nu se reglementează procesul de producție lemnoasă, amenajamentul silvic va prevedea distinct și reglementarea procesului de producție pentru acestea, **considerându-le încadrate în grupa a II-a funcțională.**”*

Notă: Este anticipat principiul de calcul al compensațiilor ce trebuie alocate proprietarilor de păduri (dezvoltat inclusiv în Schema PES Bazinul Runcu & Firiza – WWF DCP 2008). În baza acestui principiu, metodologia detaliată de calcul, respectiv procedura de decontare, urmează să fie dezvoltate. WWF-România, în parteneriat cu factori interesați relevanți, va dezvolta și propune spre adoptare o astfel de metodologie.

TITLUL III: Gestionarea durabilă a pădurilor

CAPITOLUL I: Amenajarea pădurilor, Art. 20, alin. (2)

Normele Tehnice de Amenajare a Pădurilor se elaborează și se aprobă de către autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură, *„în colaborare cu Academia de Științe Agricole și Silvicultură «Gheorghe Ionescu-Șișești», cu alte instituții de specialitate și organizații **neguvernamentale**, cu respectarea următoarelor principii:*

- a) principiul continuității și al permanenței pădurilor;*
- b) principiul eficacității funcționale;*
- c) principiul conservării și ameliorării biodiversității;*
- d) principiul economic”*

Notă: Normele Silvice vor fi dezvoltate în cadrul unui proces participativ transparent, cu implicarea factorilor interesați relevanți. Se înființează **„Consiliul Național pentru Silvicultură”**, din care vor face parte inclusiv reprezentanți ai ONG-urilor din domeniu. WWF, prin reprezentanții săi, se va implica activ pentru îmbunătățirea cadrului legislativ din România.

TITLUL III: Gestionarea durabilă a pădurilor

CAPITOLUL I: Amenajarea pădurilor, Art. 20, alin. (8)

*„Exploatarea masei lemnoase în baza unui amenajament silvic se face pe baza autorizațiilor de exploatare, eliberate de șeful ocolului silvic, care cuprind obligații referitoare la condițiile din punct de vedere al **protecției mediului pentru desfășurarea activității și măsurile pentru monitorizarea acesteia**”.*

Notă: Prin includerea, în autorizația de exploatare a condițiilor de mediu și a măsurilor de monitorizare a acestora **se întărește și eficientizează controlul asupra lucrărilor de exploatare** a lemnului (inclusiv în ariile protejate, respectiv siturile Natura 2000). În acest sens este necesară actualizarea „instrucțiunilor privind termenele, modalitățile și perioadele de colectare, scoatere și transport al materialului lemnos” și dezvoltarea de noi proceduri și formulare de lucru.

Astfel, cerințele naționale se aliniază principiilor internaționale de Gestionare Responsabilă a Pădurilor (enunțate inclusiv în Standardele de Certificare a Pădurilor - FSC).

TITLUL III: Gestionarea durabilă a pădurilor

CAPITOLUL II: Conservarea biodiversității. Art. 26, alin (3).

*„Pădurile virgine și cvasivirgine vor fi **strict protejate** și se vor include în «**Catalogul Național al Pădurilor Virgine și Cvasivirgine**», constituit ca **instrument de evidență și gestiune** prin ordin al conducătorului autorității publice centrale care răspunde de silvicultură. Pentru recunoașterea valorii excepționale și asigurarea protecției pe termen lung, pădurile virgine și cvasivirgine se vor include, după caz, în Patrimoniul Mondial **UNESCO**, rezervații științifice și/sau integrarea acestora în zonele de protecție strictă a **parcurilor naționale sau naturale.**”*

Notă: Se consfințește statutul de protecție a pădurilor virgine printr-o lege organică, instituind în același timp cadrul legal pentru înființarea *Catalogului Național al Pădurilor Virgine și Cvasivirgine* ca instrument de evidență și gestiune a acestor păduri pentru **o protecție eficientă și imediată** (obiectiv asumat prin protocolul de colaborare încheiat între WWF și MMAP în 2011, în urma succesului campaniei „Salvați Pădurile Virgine”).

WWF se va implica activ în dezvoltarea regulamentului privind modul de funcționare a Catalogului Național al Pădurilor Virgine și va propune includerea pădurilor identificate (pe parcurs) de WWF și ceilalți factori interesați.

Se creează, în același timp, temeiul legal pentru declararea ca Patrimoniu Mondial UNESCO a celor mai reprezentative păduri virgine și cvasivirgine din România (o inițiativă susținută de WWF-România ce se va finaliza în 2016).

TITLUL III: Gestionarea durabilă a pădurilor

CAPITOLUL II: Conservarea biodiversității. Art. 26, alin (4).

Conservarea și ameliorarea biodiversității se va realiza inclusiv prin: *„conservarea în limitele ecologice necesare a **lemnului mort aflat pe sol și pe picior.**”*

Notă: Sloganul WWF „Lemn Mort – Păduri Vii” își găsește, în sfârșit, exprimarea legală după mai bine de 10 ani. Sunt soluționate astfel contradicțiile între legislația națională și principiile internaționale de Gestionare Responsabilă a Pădurilor (enunțate inclusiv în Standardele de Certificare a Pădurilor - FSC). Soluțiile tehnice detaliate urmează să fie dezvoltate în cadrul Standardelor Naționale pentru management forestier FSC/ Ghidului practic privind gestionarea lemnului mort în pădurile din România, luând în considerare specificul ecosistemelor și stadiul de dezvoltare al arboretelor.

TITLUL III: Gestionarea durabilă a pădurilor

CAPITOLUL II: Conservarea biodiversității. Art. 26, alin (4).

Conservarea și ameliorarea biodiversității se va realiza inclusiv prin: „**conservarea peisajului forestier mozaicat prin menținerea luminișurilor, poienilor, terenurilor pentru hrana și liniștea faunei sălbatice și a habitatelor marginale**”.

Notă: Completează/ precizează în mod clar pârghiile de ocrotire și menținere a valorilor de biodiversitate pe care le deține România, luând în considerare noi concepte recunoscute la nivel internațional: conservarea biodiversității la nivel de peisaj; recunoașterea importanței pentru biodiversitate a habitatelor marginale (i.e. păduri ripariene, zone umede, stâncării, grohotișuri sau liziera pădurii) ce urmează a fi menținute inclusiv în afara ariilor protejate sau siturilor Natura 2000.

Totodată, conservarea valorilor de biodiversitate poate fi realizată depășind limitele stabilite în cadrul unui amenajament silvic, prin abordarea, pentru prima dată, a problematicii de biodiversitate, la nivel de peisaj. Este o abordare nouă și pentru WWF la nivel global în strategia forestieră, care se regăsește la nivelul legii fundamentale a sectorului forestier din România.

Armonizarea legislației silvice cu principiile internaționale de Gestionare Responsabilă a Pădurilor (enunțate inclusiv în Standardele de Certificare a Pădurilor - FSC). Soluțiile tehnice efective vor fi dezvoltate prin norme silvice sau ghiduri de bune practici (e.g. standardele naționale pentru management forestier FSC).

TITLUL III: Gestionarea durabilă a pădurilor

CAPITOLUL III: Reconstrucția ecologică, regenerarea și îngrijirea pădurilor. Art. 29, alin (5).

„**Tăierile rase în parcurile naționale și parcurile naturale sunt interzise, cu excepția arboretelor în care nu se poate asigura regenerarea naturală prin altfel de tăieri**”

Notă: S-a extins această restricție și pentru parcurile naturale (desigur, aceste prevederi sunt valabile pentru zona de management, respectiv conservare durabilă).

N.B. Tăierile rase sunt admise numai în arboretele de molid cu structură echienă și relativ echienă, precum pin, plop euramerican, salcie selecționată, dar și în cazul substituirii ori refacerii unor arborete, în care nu este posibilă aplicarea altor tratamente - conform Art. 29, alin (1).

Tăierile rase se exclud din practica forestieră curentă și se permit doar pentru o reconstrucție ecologică rapidă și eficientă.

TITLUL III: Gestionarea durabilă a pădurilor

CAPITOLUL VII: Produsele specifice fondului forestier național. Art. 60, alin (5).

Valorificarea masei lemnoase din fondul forestier proprietate publică se face potrivit regulamentului aprobat prin hotărâre a Guvernului ce va avea în vedere următoarele principii:

a) valorificarea superioară a masei lemnoase;

b) sprijinirea dezvoltării rurale prin prelucrarea locală a masei lemnoase;

c) valorificarea masei lemnoase pe picior se face doar de către operatori economici atestați; un operator economic/grup de operatori economici poate cumpăra la licitație sau negociere, după caz, materiale lemnoase rezultate din produse principale sau accidentale I, sub formă de lemn rotund fasonat la drum auto, doar în cazul în care asigură prin capacitatea proprie procesarea a cel puțin 40% din materialul lemnos achiziționat;

d) prioritatea alocării resurselor de materiale lemnoase din pădurile proprietate publică, necesare încălzirii locuințelor populației;

e) transparența vânzării și comercializării masei lemnoase;

f) un operator economic/grup de operatori economici nu poate achiziționa/procesa mai mult de 30% din volumul dintr-un sortiment industrial de masă lemnoasă din fiecare specie, stabilit ca medie a ultimilor 3 ani în baza actelor de punere în valoare autorizate la exploatare și exploatare la nivel național, indiferent de forma de proprietate;

g) asigurarea cu prioritate de masă lemnoasă pentru producătorii din industria mobilei din păduri proprietate publică a statului sub formă de lemn fasonat, pe baza necesarului anual estimat; aceștia au drept de preempțiune la cumpărarea de masă lemnoasă, la oferta de preț și în condiții egale de vânzare.”

Notă: Pentru prima dată, în Codul Silvic se prevede Regulamentul de valorificare a masei lemnoase din fondul forestier proprietate publică, alături de principiile care să încurajeze dezvoltarea durabilă a comunităților locale (inclusiv HCV 6) și, astfel, scăderea presiunii pe resursele oferite de pădure.

Se va stimula valoarea adăugată, prin promovarea valorificării și prelucrării superioare a masei lemnoase, incluzându-se, de asemenea, măsuri anti-monopol și încurajarea creării de noi locuri de muncă în comunitățile locale (obiectiv ce se regăsește inclusiv în strategia de dezvoltare a sectorului forestier al Uniunii Europene). Astfel, comunitățile locale vor deveni co-interesate în asigurarea continuității, protecției și a regenerării pădurilor.

WWF se va implica activ în cadrul Consiliului Național pentru Silvicultură pentru dezvoltarea Regulamentului de valorificare a masei lemnoase din fondul forestier proprietate publică, propunând în acest sens includerea unor criterii de punctare a companiilor de exploatare și prelucrare a lemnului, prin luarea în considerare a unor indicatori care evidențiază aportul acestora la dezvoltarea comunităților locale, reflectate în primul rând prin locurile de muncă create direct (numărul de persoane angajate, raportat la masa lemnoasă procesată) și capacitatea de a demonstra o exploatare și prelucrare responsabilă a lemnului. Acest aspect este vital pentru a ne asigura că, alături de interesul economic, sunt considerate și cele de ordin social și de mediu (armonizarea tuturor acestor interese reprezintă, în fapt, *dezvoltarea durabilă*), care pe termen mediu și lung se reflectă, de asemenea, în costuri, având un impact

economic pozitiv.

Astfel, se conferă temei legal pentru transpunerea principiilor internaționale de Gestionare Responsabilă a Pădurilor (enunțate inclusiv în Standardele de Certificare a Pădurilor - FSC).

TITLUL VII: Dispoziții tranzitorii și finale. Art. 137.

*„Suprafețele de fond forestier, altele decât cele proprietate publică, pentru care nu se reglementează procesul de producție lemnoasă, cele **certificate**, precum și, cele cu arborete cu vârsta de până la 20 de ani **sunt scutite de taxe și impozite**”.*

Notă: Este stimulată valoarea adăugată pentru produsele oferite de pădure, fiind, în același timp, promovate principiile de gestionare responsabilă a pădurilor (garantată de sisteme independente de verificare - i.e. certificarea pădurilor).

Anexa la Legea nr.46/2008 – Codul silvic.

Definiții. Amenajament Silvic.

Notă: **Eficiențizarea implementării măsurilor pentru conservarea biodiversității** în ariile protejate (inclusiv Natura 2000) odată cu reducerea costurilor privind întocmirea documentațiilor necesare din partea proprietarilor, prin aducerea la aceeași masă a principalilor factori interesați (administratori de arii protejate, administratori de păduri, autoritatea competentă) și **avizarea de comun acord încă din faza de proiectare a soluțiilor tehnice** pentru gestionarea pădurilor.

Principiile menținute în Codul Silvic cu susținerea WWF

Consolidează (după încercări dezastruase în forma propusă în anul 2011) procesul de recoltare a masei lemnoase pe principii durabile, asigurând continuitatea recoltelor de lemn din produsele principale pentru necesitățile actuale ale societății, dar și pentru generațiile următoare. (Art. 59) – (principiu pentru care WWF a început întregul proces)

Se menține obligativitatea pentru Ocoalele Silvice de preluare în administrare/asigurarea de servicii silvice a pădurilor private și, de asemenea, se oferă criterii clare privind modul în care acest lucru se poate realiza (conform principiului teritorialității și proximității). În prezent, principala sursă a tăierilor ilegale este reprezentată de suprafețele forestiere pentru care nu este asigurată paza de către structuri silvice autorizate (peste 500 000 ha neadministrate în momentul de față) . (Art. 16)

Este protejată integritatea Fondului Forestier Național, inclusiv prin faptul că pădurile nu se vor putea include în intravilanul localităților, așa cum s-a procedat în trecut.

De asemenea: păduri-parc pentru recreere, avizul CTRSV pentru construcțiile amplasate sub 50 m față de liziera pădurii, restricționarea mopederelor în fond forestier și reglementarea modului de acces a vehiculelor cu motor în fondul forestier (acordul administratorului și al proprietarului) etc.

OBSERVAȚII FINALE:

I. Respectarea efectivă a principiilor astfel enunțate (inițiate și susținute de către WWF) depind de modul, forma și promptitudinea cu care se va dezvolta și aplica legislația subsecventă.

II. Câteva din prioritățile legislative pentru care WWF–România urmează să se implice:

- (i) Metodologia de asigurare a compensațiilor;
- (ii) Catalogul național al pădurilor virgine;
- (iii) Ghidul de gestionare al lemnului mort;
- (iv) Regulamentul de vânzare a masei lemnoase;
- (v) Normele silvice;
- (vi) Strategia Forestieră Națională 2015-2025

III. Pentru o bună implementare a legislației silvice trebuie întărită capacitatea Autorității Competente (inclusiv CTRSV) pentru exercitarea atribuțiilor de îndrumare și control. În acest sens, trebuie asigurată, de la bugetul de stat, finanțarea adecvată, respectiv capacitatea și dotarea adecvată a personalului aflat în subordine.